

Yttrande från länsstyrelserna till utredningen Reglering av viss personal vid höjd beredskap m.m.

Länsstyrelserna har deltagit i dialoggruppen för regeringsuppdraget till Jordbruksverket och Livsmedelverket (vidare kallad arbetsgruppen). Länsstyrelserna har representerats av länsveterinärerna Andrea Ståhl, Östergötland, Ulf Lövdahl, Västra Götaland, Anna Forslid, Skåne, Anders Odhelius, Västmanland samt länsjuristerna Samuel Rempe, Skåne och Ann-Charlotte Broman, Västra Götaland. Detta yttrande har länsstyrelsernas representanter tagit fram gemensamt för att belysa problemställningar som kan uppstå genom framtagna förslag, särskilt utifrån länsstyrelsernas verksamhet och perspektiv.

Sammanfattning

Som länsstyrelsernas representanter i dialoggruppen bedömer vi att de föreslagna förändringarna i praktiken riskerar att inte bidra till en ökad beredskap avseende reglering av viss personal för arbete med djurhälsa, djurskydd och säkra livsmedel inför och vid höjd beredskap i länen.

Det är av stor vikt att länsstyrelserna kan ses som expertmyndighet med en utpekad länsveterinärfunktion (enligt länsstyrelseinstruktionen), vilket är en stor anledning till att länsstyrelserna enligt gällande Krigsveterinärförordningen, KVF (1981:648) ska ha en utsedd krigstjänsteveterinär. Om KVF upphävs är det av ännu större vikt att påminna om kompetenserna länsstyrelserna som myndighet besitter inom området. Det är viktigt att beredskapsenheterna på länsstyrelserna är sammankopplade med länsveterinärfunktionen, annars finns risken att uppdraget ses som ett beredskapsuppdrag och att veterinärkunskapen bortses ifrån. Detta kan få allvarliga konsekvenser för beredskapen inom områdena djurhälsa, djurskydd och säkra livsmedel.

2024-09-11

Gällande lägesbilder föreslår arbetsgruppen att Länsstyrelserna rapporterar till civilområdesansvariga länsstyrelser som sedan ska rapportera till både Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Då det tillkommer extra arbete till civilområdesansvarig länsstyrelse behöver detta finansieras. Finansiering kommer också att krävas enligt de nya kraven för registerhållning.

Att länsstyrelsen kan komma att ta över andra myndigheters personal och förnödenheter vid höjd beredskap enligt diverse fullmaktslagstiftningar så som förfarandelagen är något som regeringen kan besluta om. Detta kan komma att ske för många olika myndigheter, organisationer och företag och är en självklarhet då länsstyrelsen är högsta civila totalförsvarsmyndighet regionalt. Detta anses som allmänkunskap och det behöver inte specificeras för livsmedelskontrollen. Om arbetsgruppen vill specificera detta så bör de även nämna verksamheter inom djurens hälso- och sjukvård.

Vid flera ställen i förslaget tas länsstyrelsernas geografiska områdesansvar samt det faktum att länsstyrelserna är högsta civila totalförsvarsmyndighet till intäkt för att länsstyrelserna ska ha ledning/samverkansansvar i frågorna kring veterinärpersonal vid höjd beredskap. Det är dock viktigt att betona att geografiskt områdesansvar *inte innebär att länsstyrelserna har ansvar att leda*. Länsstyrelserna verkar genom samordning och samverkan och har i det breda uppdraget inget ansvar att se till att det finns veterinärer i respektive län. Begreppet samordna inrymmer inga mandat att leda. Länsstyrelserna kan inte ge uppdrag till andra myndigheter, organisationer och företag. Förslaget förutsätter dock att personal och resurser vid behov kan övergå till länsstyrelserna. Det är enligt länsstyrelserna inte realistiskt att förvänta sig att en sådan övergång i praktiken ens kan genomföras utan tillämpning av förfarandelagen. En rimligare lösning kunde exempelvis vara att respektive beredskapsmyndighet arbetar efter egna beredskapsplaner där den egna personalen, som är experter inom myndighetens uppdrag, följer dessa planer och ges mandat att fatta beslut på andra sätt än under fredstid. Samverkan och samordning om eventuella behov sker sedan med länsstyrelserna.

Länsstyrelserna bedömer arbetsgruppens tolkning över huruvida privata företag ska leverera lägesbilder till respektive länsstyrelse som tveksamt. Uppfattningen under de branschsamråd som hållits

2024-09-11

med privata företag är att de inte är pliktade att lämna lägesbilder. Detta är heller inte något som görs idag, det vill säga länsstyrelserna begär inte in lägesbilder från privata aktörer och har heller inga planer på att göra det.

När det gäller lägesbilder levererar länsstyrelserna dessa till regeringskansli och nu också sektorsansvarig myndighet. De är kortfattade och har en tydlig mall och struktur. En lägesbild över veterinärresurser i länet skulle vara svårt att prioritera i det stora uppdraget som länsstyrelserna har vid höjd beredskap. Det är viktigt att läsveterinärfunktionen bibehålls vad gäller arbetet med lägesbilder så att dessa hanteras i linjearbetet på länsstyrelserna. Detta skulle bidra till ökad samordning inom områdena djurhälsa, djurskydd och säkra livsmedel.